

LONDÝNSKÉ LISTY

London Letters Fortnightly Review

Issued by Joseph Běřina, 13 Fernside Avenue, London, N.W.7. Phone MIL1 Hill 4024

ROČNÍK III

V LONDÝNĚ DNE 28. ÚNORA 1949

ČÍSLO 4

ROK KOMUNISTICKÉ DIKTATURY.

Nic se nestalo ! Demokratickým a ústavním způsobem byla v Československu vytvořena nová vláda. Jsou v ní zastoupeny všechny politické strany. Vláda se opírá o řádnou parlamentní většinu. Byla potvrzena konstitučním presidentem. Došlo pouze k odstranění ministrů, kteří chystali zrušení řady poválečných sociálních reforem v Československu. Demokraticky byla sestavena vláda, která má urychlit vývoj k socialismu. To jsme slyšeli z Prahy ještě několik po loňském únorovém policejním puči.

Naděje komunistů na oklamání světové demokratické veřejnosti nebyly tak docela bezpodstatné. Slabost jejich odpůrců jim poskytla opravdu řadu významných argumentů. Novou vládu opravdu potvrdil konstituční prezident. Celý svět se mohl přesvědčit, že se v pražském parlamentě pro tuto vládu našla více než dvoutřetinová většina. Bylo opravdu třeba velmi mnoho vysvětlovat a nebylo to vždy snadné.

Dnes s odstupem dvanácti měsíců jsou komunisté upřímnější. Poznali celkem brzy, že demokratický svět pozoroval a byl informován o vnitropolitickém vývoji v Československu lépe, než se domnívali. Tvzení komunistů, že v únoru se v ČSR celkem nic nestalo, uvítalo mimo evropských komunistů jen několik Čechoslováků v zahraničí, kteří sice komunisty nejsou, avšak tvrdí, že nebylo žádného rozdílu mezi poúnorovým Československem a poněry od r. 1945. Byli brzy komunistickou propagandou opuštěni.

V Praze bylo oslavováno výročí únorového puče jako velká revoluce. S velkou námahou tvoří komunisté legendu o velkém únorovém vítězství komunistické strany. Soudě podle předloh, kterých používají, doví se asi československá mládež od učitelů historie, že únorové denní Gottwaldovy zájezdy v přepychové Tatře na pražský hrad k prezidentu republiky, lze přirovnat k opakovaným útokům petrohradských povstalců na Zimní palác. Podle této předlohy budou v legendě přiděleny úlohy i ostatním vůdcům komunistické strany. Vzor Trockého bude patrně vynechán.

Nenyslíme proto, že při výročí potlačení demokracie v Československu je nutno opakovat podrobnosti z kritických únorových dnů, kterými bylo třeba odporovat propagandě komunistů před rokem a vysvětlovat skutečný průběh událostí demokratickému světu. Domníváme se spíše, že je to vhodná příležitost zjistit, jaké účinky vyvolalo potlačení československé demokracie v demokratickém světě a kam až pokročila v prvních

dvaděti měsících komunistické diktatury sovětské Československa.

Rok po únorových událostech dochází také k organizačnímu soustředění československé politické emigrace. Úsilí o vytvoření politického orgánu, který by byl mluvčím Čechoslováků v exilu, se vyčerpávalo doposud řešením pouze otázek organizačních. Lze to vysvětlovat tím, že všechny politické uprchlíky spojuje odpor proti komunistické diktatuře a snaha o její odstranění. Láska k svobodě a demokracii, kterou bude vedena společná politická akce v zahraničí a která vede k neustálým projevům odporu i v Československu, je naší velikou posilou.

Nestačí však k tomu, abychom dosáhli ve svém úsilí úspěchu, budeme-li pěstovat přílišnou strídmost v řešení otázek, které by snad mohly být příčinami sporů. Domníváme se, že právě jasno v některých z takovýchto otázek je podmínkou toho, aby naše akce v zahraničí byla vedena v souhlase s vývojem událostí ve světě i s přáním utlačovaného národa.

ROZHODNUTÍ PADLO V MOSKVĚ.

Únorový puč byl jenom vyvrcholením vývoje a uskutečněním komunistických plánů připravovaných od konce léta 1947. Rozhodnutí padlo v Moskvě, když Kaganovič a Mikojan v sovětském Polbyru podlehl Molotovovi a americký plán na hospodářskou obnovu Evropy byl prohlášen za tažení amerických imperialistů na ovládnutí Evropy a světa. Byl konec nadějí sovětského lidu, udržovaných po dobu války, na hospodářskou spolupráci se Spojenými státy a ostatním světem a na obnovu sovětského hospodářství bez zbytečných obětí. Byl ale také konec nadějí československého lidu včetně komunistů, kteří několik hodin před tím, dali v pražské vládě souhlas k tomu, aby byla vyslána delegace k pařížským poradám o Marshallově plánu. Toto rozhodnutí čsl. vlády bylo také posledním, samostatným krokem Československa v jeho poválečné zahraniční politice.

Potřeby sovětského hospodářství a obnova středoevropských zemí za spolupráce západu, musela ustoupit imperialistickým zájmům Sovětského svazu. Zejména v Československu mohla Moskva docela zřetelně pozorovat, že postupná poválečná demokratisace veřejného života je provázena poklesem vlivu komunistické strany. Hospodářská pomoc Spojených států byla považována za nebezpečí pro prestiž, hospodářsky nemohoucího SSSR a tím i komunistů. Docela právem se mohla Moskva také obávat, že zlepšování hospodářských poměrů pomocí USA povede k uvolnění podřízenosti sovětských satelitů.

Rozhodnutí sovětského Polbyra muselo mít ovšem v zápětí vážné důsledky politické. Znemožnění hospodářské spolupráce Československa a ostatních zemí se západem, muselo předpokládat vážné hospodářské obtíže a snižování životní úrovně národa. Bylo třeba učiniti preventivní opatření, aby bylo předem vyloučeno nebezpečí jakéhokoliv odporu proti sovětskému Československu a ostatních středoevropských zemí a vyloučit každou možnost kritiky.

Zjevný obrat v politice Sovětů byl vyjádřen utvořením Kominformy. Předmětem nejostřejší kritiky nebožtíka Ždanova na její ustavující schůzi, byli českoslovenští komunisté, kteří, jediní, projevíli souhlas s účastí své země na Marshallově plánu. Výtku, kterou oni tehdy museli vyslechnout, opakoval později Gottwald na adresu československých dělníků, kteří prý "byli ochotni prodat své prvenství za mísu čočovice". Přiznal tím, že ve volbách, které měly následovat v květnu 1948, by bývalo československé dělnictvo projevilo svůj odpor proti sovětské politice československých komunistů odklonem k ostatním poli-

tickým stranám. Důrazně tehdy také Ždanov vytkl, že ze všech zemí ve sféře sovětského vlivu, mají českoslovenští komunisté ve své zemi nejméně vlivu.

Plán vypracovaný Kominformou byl uplatňován jednotně v celé střední Evropě s výjimkou Československa. Na rozdíl od ostatních zemí, kde již před tím byly postupně likvidovány jednotlivé nekomunistické politické strany, bylo třeba připravit v Československu rázný útok na celé frontě.

SKOK DO TMY.

Rychlostí a způsobem jakým se podařilo komunistům provést puč nebylo překvapeno jenom zahraničí. Nelze říci, že by si tehdy příliš mnoho československých občanů uvědomilo význam kritických dnů. Jak se později ukázalo, muselo uplynout několik měsíců - do odchodu presidenta Beneše z úřadu - aby si byli všichni bezpečně jisti, že v únoru byla v Československu nastolena nová diktatura.

Domníváme se, že dnes nezáleží na jednotlivých epizodách oněch dnů. Na ubohosti nové, Kopeckého legendy, o "únorové revoluci" nesou značnou část viny odpůrci komunistů, kteří jim neposkytli příležitost k nejmenšímu projevu hrdinství. Komunisté byli patrně připraveni na překonávání důslednějšího odporu. Jistě nečekali, že chyby odpůrců jim jejich úspěch usnadní.

Konkrétní přípravy k provedení násilného převratu zahájili komunisté koncem r. 1947, když brněnský sjezd sociální demokracie je zbavil naděje, že tak, jako v ostatních středoevropských zemích, budou moci likvidovati nekomunistické strany postupně. Měl být proveden nejpозději po volbách, ve kterých očekávali porážku. Netušili, že jim bude poskytnuta vhodná příležitost dříve. Přípravy komunistů v policejním aparátu narazily na oprávněný odpor všech nekomunistických stran, které společně proti němu postupovaly ve vládě i v parlamentě. Tehdy se zdálo, že na půdě demokracie narazí komunisté na odpor rozhodné většiny. Avšak ještě před tím, než se rozhodli převrhnout zelený stůl, naskytl se jim vhodná příležitost demisi 12 nekomunistických ministrů. Byla pro komunisty stejným překvapením, jako pro celou veřejnost. Byla ovšem pouze jedním z prostředků parlamentní demokracie. V prvním okamžiku se mohlo zdát, že na této půdě je pro komunisty situace beznadějná. Ukázalo se však, že alespoň v takových chvílích není radno dávat přednost taktice před politikou. Komunisté se rozhodli opuštěný zelený stůl nepřevrhnout, nýbrž najít ve stranách, které odešly z vlády, ochotné kandidáty na uprázdněná ministerská křesla. To nebylo v Československu nikdy obtížné. Ozbrojené bandy lumpenproletářů mohly zůstat v záloze jako hrozba prezidentu republiky. Na něho byla převalena tíha rozhodnutí, proti násilí komunistů dáti pokyn k odporu, ke kterému se, podle všech známek, do té chvíle nikdo nechystal, poněvadž jej nikdo nepřipravoval. Dodatečně se však také ještě ukázalo, že ani uvnitř stran, které demisi ministrů zahájily konflikt, nebyly učiněny dostatečné přípravy pro odpor, alespoň na půdě parlamentu. Pro novou vládu pučistů zdvihlo v parlamentě ruku 120 poslanců nekomunistických stran. To je špatné vysvědčení pro taktiky, kteří se domnívali, že demise ministrů v té chvíli jim zachová prvenství v úspěšném zkrížení komunistických plánů.

Prohrát bitvu není zločinem. Záleží na okolnostech, za jakých byla vedena. Nezačíná se však zpravidla tím, že jsou generálové vyzváni k opuštění svých velitelských stanovišť. Některá vysvětlení únoro-

vých událostí se nápadně podobají obhajobě rakouského generála Benedeka, když byl postaven před soud za to, že prohrál bitvu u Hradce Králové. Hájil se tím, že vina není na něm, nýbrž na straně Bismarcka, který ho porazil. Rozdíl je jenom v tom, že Benedek svoje armády připravil a do boje poslal. Iniciátoři únorové demise nikoliv. Proto se ukázalo, že to byl skok do tmy. Domníváme se, že politici vůdci do tmy skákat nemají.

Není pochyby o tom, že plány určené Kominformou vyžadovaly likvidaci demokracie v Československu za každou cenu. Dříve nebo později, by komunisté k jejich uskutečnění přikročili. Chyby jejich odpůrců jim jejich úspěch jenom poněkud usnadnily.

DRAHÉ VÍTĚZSTVÍ.

Celkem snadný úspěch komunistů přivedl je na myšlenku vykládat světu, že v Československu se nic nestalo, poněvadž bylo vyměněno pouze několik ministrů, o jejichž politické strany se nová vláda, potvrzená prezidentem republiky i nadále opírá. Nezakrýváme si, že argumenty, kterými chtěli zastříti svůj únorový zločin, nebyly bezvýznamné. Dříve, než nová vláda předstoupila před parlament, mohli si komunisté zajistit souhlas 230 poslanců. S velkým sebevědomím chystal se 10. března ráno Klement Gottwald do pražského parlamentu s novým vládním programem. Jedno křeslo ve vládní lavici bylo však prázdné. Jan Masaryk ležel pod okny svého bytu. Jako úderem blesku rozdrtil Jan Masaryk legendu o ústavnosti puče ještě dříve, než mohla být použita. Byla to největší rána nové diktatuře, poněvadž Masarykova smrt rozptýlila v celém světě jakékoliv pochyby o vládě, kterou Jan opustil takovým způsobem. Odchod prezidenta Beneše z jeho úřadu byl pak tečkou za veškerými nadějami komunistů pokračovat ve falešné hře.

Jen chytili se pokoušeli čl. komunisté ve své hře pokračovati. Nejvíce jim záleželo na udržování zmatku v západoevropském dělnickém hnutí. Nařídili nejprve ochotnému Fierlingerovi udržovat zdání další existence sociálně demokratické strany. Avšak již 19. března po podrobné zprávě gen. tajemníka sociální demokracie o průběhu komunistického puče, odmítli na své konferenci zástupci všech evropských soc. demokratických stran Fierlingerův podvod a odsoudily komunistický zločin na československé demokracii. To přimělo komunisty skoncovat nepovedenou frašku likvidací sociálně demokratického hnutí. Ačkoliv pro tak zv. květnové volby určovali všechny kandidátky komunisté, nepovažovali již za vhodné klanat svět několika kandidátkami a celkem bez ohledů si likvidaci všech zbytků demokracie usnadňovali.

Ukázalo se však opět, že podnanění Československa není pro žádnou diktaturu žádoucím vítězstvím. Nepochybujeme o tom, že v loňské bilanci Moskvy únorový čl. puč nebyl na straně zisku vyrovnán ztrátami, které způsobil. Potlačení čl. demokracie bylo příčinou řady porážek západoevropských komunistických stran. Po Československu byla první státem, určeným ke komunistické ofenzivě, Itálie. V dubnových volbách si troufali italští komunisté, rafinovaně agitující s bídou italského lidu, dosáhnouti výsledků, které by jim umožnily zahájit násilnou akci. Tři čtvrtiny obsahu protikomunistické volební propagandy v Itálii bylo věnováno osudu ČSR. Nevíme, jak Togliatti vysvětlil Moskvě svou porážku. Mohl to udělati celkem jednoduše. Měl poslat sbírku všech volebních plakátů, které v Itálii byly vydány, aniž by musel dokazovat, že vinen není on, nýbrž Gottwald. Za měsíc potom, mohli komunisté sklidit další úspěch na druhém konci Evropy, ve Finsku. Týden potom, kdy se Fino-

vé mohli seznámit s podrobnou zprávou o průběhu puče v ČSR, poděkoval finský parlament komunistickému ministru vnitra Leinovi za jeho dosavadní starost o finský policejní aparát. Po červnových volbách byli finští komunisté v majetku stejných zkušeností, jako Togliatti. V téže měsíci zaznamenali porážku i komunisté holanďští. Jeden z nejvýznamnějších dánských politiků projevil nám nesmírnou lítost nad tím, že všeobecné volby v jeho zemi byly několik měsíců před únorovým pučem v ČSR. Vyjádřil pevné přesvědčení, že kdyby se byly konaly později, nezbyl by v dánském parlamentě ani jeden z osmi komunistických poslanců, které se jim ještě podařilo zachránit.

Tage Erlander, švédský ministerský předseda nám promíne, když se dozví, jak jsme na něho prozradili, že mu také Klement Gottwald pomohl zůstat v jeho úřadě po letošních nových volbách. Ztráty, které jeho strana, švédská sociální demokracie, očekávala, byly nahrazeny hlasy bývalých komunistických dělníků, kterým bylo poskytnuto poučení o zkušenostech, jež s komunisty udělalo Československo. Pokud víme, za jeden z důvodů úspěchu, který v letošních volbách očekává norská sociálně demokratická strana, která tvoří norskou vládu, jsou hlasy bývalých komunistických voličů, kteří byli a ještě budou s československými zkušenostmi rovněž seznámeni. Řada není ještě skončena. Zdá se, jako by čsl. komunisté neměli nic jiného na starosti, než den za dnem přinášet nové důkazy o tom, že nejenom ve své propagandě, ale i v praktické politice nehájí zájmy svého národa a jeho dělnické třídy, nýbrž jsou pouhými agenty sovětského imperialismu. Není těžké dokázat, že polovzdělání a nevzdělání maloměšťáci, kteří v ČSR dosáhli moci za podpory hrstky nejhorších individuí československého lumpenproletariátu, kterého se naše dělnictvo vždycky štítilo, dělnickou třídu nezastupují, nýbrž zadupávají. Seznamovat západoevropské dělnictvo s touto zkušeností považujeme za svůj nejdůležitější úkol.

SEDMNÁCTÁ REPUBLIKA.

Gottwald již sám přiznal, že jedním z důvodů, pro které se rozhodli provést násilný převrat, bylo nebezpečí, že v nastávajících volbách dojde k odklonu dělnictva od komunistické strany a k snížení jejího vlivu. Přece se však ještě v únoru mohli komunisté v ČSR opírat o podstatnou část dělnické třídy a zejména o vedení odborových organizací. Před dělníky odůvodnili komunisté svůj čin tvrzením, že v ČSR byly ohroženy socialistické reformy, provedené po druhé světové válce, zejména pak, jak prohlásil Gottwald, že reakční blok v ČSR usiloval o vrácení znárodněného průmyslu dřívějším majitelům. Byl to samozřejmě jeden z obvyklých podvodů čsl. komunistů, žádný z čsl. nekomunistických politiků nebyl takový blázen - alespoň se domníváme - aby o podobném plánu uvažoval. Komunisté jen chtěli zachovat před dělnictvem zdání, že jsou jedinými uskutečňovateli a zastánci socialistických reforem.

Komunisté se vrátili po válce do Československa jako zuřiví šovinisté, podporující nejnižší pud v uplatňování pomsty na německém obyvatelstvu a rozkrádání německého majetku. Vypjatý nacionalismus, který byl průvodním zjeven boje proti nacismu ve všech okupovaných zemích, považovali komunisté za sílu, které je třeba použít k uskutečnění jejich poválečných plánů. Při tom se vyznačovali naprosto bezradností v řešení hospodářských a sociálních problémů. Vycházeli tehdy z these, že v ČSR došlo v r. 1945 k národní revoluci, k osvobození od nacistických okupantů a že teprve jakási budoucí sociální revoluce může uvolnit cestu k socialistickému pokroku. Proto zůstali celí zkoprnělí,

když sociální demokraté přišli s návrhem na znárodnění těžkého a klíčového průmyslu nad 1.000 zaměstnanců. To neodpovídalo jejich thésí. Nebyli by to ovšem komunisté, aby po krátkém rozmyšlení neprohlásili, že iniciativa sociálních demokratů je příliš reformistická, že je třeba znárodnovat revolučně, t. j. podniky od 500 zaměstnanců nahoru. Marně bychom hledali sebenenší iniciativu komunistů na poli sociální politiky za celou dobu tří let.

Charakteristické je právě to, jaký podvod spáchali s jedinými dvěma zákony, zasahujícími socialisticky do Československých poměrů. Drze prohlašují, že zákon o národním pojištění a pozenková reforma nad 50 ha, může být v ČSR prováděna jen díky únorovému puči. Když na jaře 1947 národní socialisté a sociální demokraté naléhali v Národní frontě na přípravu zákona o národním pojištění, prohlásil Gottwald, že lítají v povětří. Na podobný zákon prý bude třeba nejméně 10 let. A když přece byl návrh zákona vypracován, odmítl Gottwald důsledně jeho projednávání. Stejně tak tomu bylo s návrhem zákona na pozenkovou reformu, který sociální demokraté předložili již v červenci 1947 v parlamentě. Všechny ostatní politické strany projevíly ochotu návrh zákona projednávat. Zabránili tomu opět komunisté. Oba návrhy byly po komunistickém puči náležitě zvrzáceny a parlamentem schváleny. Taková je pravda o jediných dvou zákonech, kterými se komunisté od února loňského roku chlubí.

Všechna ostatní opatření, nařízení a zákony, sledují pouze jediný účel. Zabezpečit diktaturu komunistické strany a sloužit odanně zájmům Sovětského svazu. Věnujeme poměrům v ČSR pravidelně tolik místa, že není třeba uvádět k tomu další doklady. Chceme-li zjistit, jaká opatření v budoucnosti komunisté učiní na kterémkoliv úseku veřejné správy, v hospodářství, ve školství, v armádě, musíme vědět v čem se liší příslušný obor od sovětského vzoru. Stalin se patrně domnívá, že sovětská Československa už pokročila tak daleko, že lze tento stát uvádět mezi ostatními republikami SSSR, jak to učinil ve svém návrhu na schůzku s prezidentem Trumanem. Řada zjevů nám však potvrzuje, že Moskva zatím věří v Československu pouze komunistům. Celkem právem. Asiatské metody nelze u nás trvale uplatňovat bez odporu velké většiny obyvatelstva. Český dělník není ochoten plahočit se a nebo dokonce nosit na trh svoji kůži pro zájmy Sovětského svazu.

Zkušenosti, které Moskva učiní se svou sedmáctou republikou, nepovedou nikdy ke spokojenosti sovětského Polbyra. Hráza, kterou se komunisté snaží zastrašit československé obyvatelstvo, bude mít opačný účinek. Sociální teror, policejní pronásledování, koncentrační tábory a nyní i vraždy, jsou prostředky, jejichž trvalé uplatňování se v Československu obrátí proti jejich původcům. Gottwald si píská v lese, když prohlašuje, že jen válka může ohrozit komunistickou vládu v Československu. Proč tedy nechal zatknout celou hradní stráž, po přečtení vzkazu na zdech pražského hradu? Občany, jejichž mínění vzkaz vyjadřoval, pozatýkat nelze. Pozná, jak opravdu nakládají dělníci s těmi, kteří se po jejich zádech vysplhali na místa, ze kterých je utlačují!

NÁS UKOL.

Podstatná část uprchlíků, kteří v minulých dvanácti měsících opustili Československo, neodešla jenom proto, že nechce žít v nesvobodě. Nechtěli se jen vyhnout pronásledování komunistických slídilů a policejní perzekuci. Žijí v naději, že jim bude poskytnuta příležitost, aby také oni mohli přispět ve velkém zápase za obnovu svobody a demokracie v Československu. Jaké možnosti jim k tomu poskytují poměry ve

světovém demokratickém táboře?

Obáváme se, že značná část naší emigrace je až příliš zaujata vzorem zahraniční akce, organisované během druhé světové války. Mnozí z těch, kteří opustili ČSR přecházeli hranice v naději, že budou v zahraničí uvítáni s otevřenou náručí. Domnívali se, že demokratický svět, rozhořčený nad potlačení čsl. demokracie, zbaví je všech starostí o budoucnost a umožní jim "vésti boj proti komunistické diktatuře." Nu, dobrá. Jak si ale mnozí představují vedení tohoto boje? Celkem jednoduše. Přesně tak, jak byla vedena zahraniční akce v minulé válce. Bude sestavena nová zahraniční vláda, snad dokonce s celým vládním aparátem, bude utvořen jakýsi parlament, snad i armáda, zkrátka a dobře, není třeba se namáhat přílišným uvažováním. Postupujme přesně podle vzoru z druhé světové války. Vždyť jsou zde s námi ti, kteří to již dovedou. Proto se snad také více diskutuje o tom, kdo je oprávněn státi v čele zahraniční akce, než o tom, jak má býti vedena. Jedni se domnívají být oprávněni k uplatňování tohoto práva, protože byli ministři nebo poslanci. Jiní zase proto, že jimi nebyli. Nechybí ani úvahy o tom, jaké tváře asi budou zvěčněny na barvotisku osvoboditelů se siluetou Hradčan, který bude ilustrací nové legendy o zahraničním odboji.

Důvěra, kterou poskytl osvobozený národ po druhé světové válce zahraniční čsl. vládě, pramenila z důvěry a lásky k dr. Benešovi, který ji přivedl. Radost z vyhnání nacistických okupantů překonávala zájem o důvody, které vedly k jejímu složení i o politické závazky, které přinesla a konečně o to, co se vůbec za války v naší emigraci dělo. Po válce vyšla v Československu řada publikací několika významných osobností minulého exilu. Žádná z nich neřekla veřejnosti nic nového. Byly jen sbírky projevů učiněných ze zahraničí domů, jejichž obsah osvědčoval statečnost, kterou projevovaly u londýnského mikrofonu. S podivuhodnou svorností zachovávali však mlčení o řadě důležitých otázek, které očekávaly vysvětlení. Pokud víme, právě nyní se doma velmi mnoho uvažuje o důsledcích, jaké mělo po válce nekritické přijetí všeho, co bylo sebou ze zahraničí přineseno. Výsledky těchto úvah jsou již dnes zdrojem nedůvěry ke každé nové osvoboditelské legendě.

Mnoho potu a obětí, na svobodě a lidských životech, musí vykoupit odstranění komunistické diktatury. Pokora před muži a ženami, kteří již dnes tyto oběti přinášejí, měla by býti jedním z hlavních znaků poměru emigrace k domovu, nejenom dnes, ale i po návratu. Více skromosti nám prospěje i u našich přátel v zahraničí. Jsou ve světě síly, o které se již dnes ve své práci v zahraničí můžeme opírat. Je jen třeba najít k nim cestu. Jsou to velké demokratické, náboženské, politické, odborové a zejména dělnické organizace na celém světě.

Vítězství demokracie v Československu předpokládá vítězství svobody celé střední a východní Evropy. Bude to zápas velký a dlouhý. Počíná jeho úspěchu je však dokonalé zabezpečení demokracie na západě. Svobodnému světu, od kterého žádáme práven podporu, můžeme také nesmírně prospět. Snažme se, aby zkušenosti čsl. lidu s komunistickou diktaturou nezůstávaly na západě utajeny. Především mezi dělnictvem a zejména tam, kde ještě podléhá komunistické propagandě. Považujme to za důležitou součást našeho boje proti nové diktatuře v ČSR. Boj proti komunismu lze dnes vésti všude a z každého místa. Každý z Čechoslováků může přispěti svým dílem. Komunistický únorový puč byl posledním úspěchem komunismu ve světě. Snažme se o to, aby jin zůstal. Je jen třeba pozorně sledovati poměry doma. S použitím fakt, která nám denně čsl. komunisté poskytují, můžeme úspěšně čelit komunismu v demokratickém světě.

Ve Washingtonu byla skončena jednání, kterým předcházely porady v Londýně a Paříži o vytvoření společného politického výboru, který by zastupoval československou pouťorovou emigraci. Dohodou byl vytvořen výbor, ve kterém jsou zástupci různých politických směrů a význačné osobnosti československé emigrace. Předsedou výboru je dr. Petr Zenkl, místopředsedy dr. Josef Lettrich a Václav Majer. Jednatelé výboru jsou dr. Heidrich a dr. Papánek. Přinášíme prohlášení, které bylo vydáno po skončení porad.

DEKLARACE RADY SVOBODNÉHO ČESKOSLOVENSKA.

My, demokratičtí Češi a Slováci, v exilu, založili jsme Radu svobodného Československa. Náš lid chce být svobozen. Není nyní svobozen. Opět bude svobozen.

Vlast, unčena všemi krutými a rafinovanými prostředky moderní hrůzovlády, nemůže mluvit. Budeme mluvit za ni.

Nikomu se nepodaří přepsat naše dějiny. Kdykoliv některý veliký Čech nebo Slovák se chopil pera, vyjádřil hluboké přesvědčení, že svoboda je jediný stav, hodný rozumného lidstva. Nikdy jsme, my živi i my mrtví, nemysleli jinak, nikdy jsme jinak necítili. Bylo-li třeba jít pro věc svobody do žalářů a na popraviště, naši lidé podstupovali tuto zkoušku s onou přirozenou hrůzou, která je vlastní lidskému tělu, avšak také s oním odhodláním, které patří duchu. Právě nyní zase odehrává se tento děj v naší nešťastné zemi. Tragedie dosahuje těch velikých rozměrů násilí, k nimž je, byl a bude za všech časů donucen každý, kdo se zaslepeně odhodlá potlačit samu přirozenost a brát národu jeho duši.

Před rokem komunisté z té síly, kterou jim dávala blízkost Rudé armády, odstranili demokracii, zničili svobodu, zrušili slušné jednání člověka s člověkem, učinili z našeho státu pouhé předpolí ve hře jedné velmoci. Tato událost vzbudovala světové veřejné mínění, jako když před deseti lety krutý vůdce německého fašismu poslal své vojáky, aby obsadili naši bezbrannou zemi. Pokud ještě co zbývá vědět, oznámíme světu všechna fakta o nynějším stavu nesvobody v Československu.

A varujeme svět. Objevila se nová strašná zbraň, zbraň lži, směle, ničeho se neostýchající lži, hromadně vyráběné ve stech kancelářích tisíci obratnými a bezcharakterními odborníky podvodu. Tato lež zmocnila se vznešených slov, jako jsou svoboda, demokracie, vůle lidu a učinila z nich stejný prostředek ve svém nelítostném boji, jako je dyka, jako je jed. Tento systém lži nutí národ, aby se usmíval a děkoval za rány a za to, že byl hozen na smetiště historie. Tento systém prohlašuje otroctví za volnost, věrnost za zradu a zradu za věrnost.

Tento systém také se denně vysnívá nám, demokratickým Čechům a Slovákům, že žijeme v chudobě exilu. Opravdu nenáme, jako někteří, kdo zůstali doma, oněch třicet stříbrných, jež se dostávají za mzdu. Posmívají se nám právě za to, co nás ctí. Přehlížíme své řady. Jsou mezi námi vlastenci, kteří již po třetí za svého života odešli do vyhnanství, pokaždé, když svoboda byla zničena a bylo nutno ji znovu vybojovat. Jsou zde muži, kteří společně s T.G. Masarykem zakládali Československou republiku. Jiní, kteří přispěli k tomu, že náš stát se těšil pověsti nejspořádanějšího státu ve střední Evropě. Shromáždila se zde opět většina těch, kteří před deseti lety z ciziny zahájili boj proti Hitlerově tyranii. S nimi jsou zde ti, kteří tu dobu přežívali v německých žalářích a v podzemním boji proti nacismu. Jsou tu i mnozí z těch, kteří v roce 1944 za-

hajovali Slovenské povstání. Také ti tu jsou, kdo se po pádu nacistické-
ho panství pokoušeli ve vládě, v parlamentě a jinak o obnovu demokrati-
ckých řádů. Po tříletém boji podlehli holému násilí. A muži jsou tu,
kteří odešli za hranice z odporu k surovosti a násilí a takoví, kteří ne-
odvolali svou víru v svobodu, když byli postaveni před zkoušku. V exilu
je celá česká a slovenská tradice.

Komunisté v Československu obsadili v roce 1945 své posice je-
ště pod ochranou bodků Rudé Armády. Protože národní tradice neodolatel-
ně působila, ocitli se komunisté před vyhlídkou, že budou poraženi v nas-
távajících volbách způsobem, jaký nenechá svět v nejasnosti o tom, na
které straně té barikády, která nyní rozděluje svět si náš lid přeje
zůstat. Toho dne, kdy si to uvědomili bylo usnešeno provést převrat. V této
krisi naše demokracie utrpěla bolestné ztráty. President republiky Ed-
ward Beneš zemřel se zlomeným srdcem. Jan Masaryk zahynul za tajemných
okolností. Víme jen, že odpíral říci ano k věci, která zasluhuje ne. S hrů-
zou se z dálky díváme na poušť, ve kterou je proměňována naše kdysi kve-
toucí vlast a s žalem pozorujeme, kterak je pronarňováno hmotné i du-
chovní dílo tolika našich národních generací.

Dokonale již známe všechna neštěstí, přicházející z pravé i le-
vé diktatury, jež se učí krutosti jedna od druhé. Protože ho nebylo ušet-
řeno toto poznání, vyjde náš lid z krise s posílenou vírou v demokracii
jako v nejlepší formu vlády. Do té doby my zde slibujeme informovat svět,
rádným a rozumným chováním posilovat národní nárok na svobodu, udržovat
jednotu ve svých řadách a nedopustit nic, co by bylo na úkor celistvos-
ti československého státu. Kdo půjde za něčím jiným, nemá místa mezi ná-
mi.

Také o sociální otázce snýšlíme jednotně. Její vyřešení přines-
lo na svět již mnohé neštěstí. Je to jako dynamit pod základy společnos-
ti a nejnebezpečnější nástroj v rukou dobrodruhů. Sami sebe vždy budeme
varovat, abychom na to nezapomínali. Avšak odmítáme komunistický svod,
který praví: sociální otázku lze řešit jen tenkrát, jestliže se zřekne-
te svobody. Dnešní lidstvo již vypsalo, aby přijalo toto primitivní a ne-
svědomité bu- anebo. Když tak dlouho bojovali velcí mužové historie a
bojovaly národy, aby zvítězila myšlenka svobody a lidskosti, není dovo-
leno náhle se obrátiti zády k tomuto starobylému a vznešenému snažení
a říci, že to byl omyl. Proto tomu, čeho má být dosaženo nesní se oběto-
vat, čeho již bylo dobyt. Nemá-li lidstvo zároveň stoupat i klesat, mu-
sí být sociální otázka vyřešena tak, aby se neztratila celá kulturní
tradice posledních staletí. Na světě nebude míru, dokud se nespojí no-
vé a staré ideály a neusníří hmotná i duchovní stránka. Nepochybujeme,
že náš lid má tolik nadání, aby zároveň vyřešil otázku chleba i otázku
občanské i lidské důstojnosti.

Chceme se učit ze zkušenosti. Dvakrát za posledních deset let
staly se malé středoevropské národy snadnou kořistí velkých útočníků.
Dozráli jsme k přesvědčení, že v této oblasti je třeba více organisova-
né síly, než se dosud projevovala. Stejně věřil náš velký učitel T. G. Ma-
saryk, když po první světové válce stanul nad troskami toho, co bylo. Ra-
dostně pozdravil svobodu malých národů. Vždyť pro ni se dal do boje. Av-
šak uvažoval také, jak nový pořádek učinit skutečně odolným. Toužil do-
spět k vyšší harmonii, věděl však, že historie tak pokročila, že lze
jít ku předu jen svobodným rozhodnutím svobodných národů. Majíce v mys-
li výsledky jeho i svého vlastního uvažování, očekáváme, že rady ostat-
ních středoevropských národů, až se utvoří, jako my zde svou Radu vytvo-
řili, budou společně s námi uvažovat o formách organisované součinnos-

ti. Zbývá nám povědět, proč jsme přesvědčeni, že naše vlast bude svobodná. Svět nemůže trvale žít, jsa rozdělen na dvě části, z nichž v jedné lidé žijí ve svobodě a v druhé v nesvobodě. Jsou dvě možnosti: demokracie- nebo hrdlo stažené hrůzou. Lidstvo nebojovalo tak dlouho za právo proti libovůli, aby se pojednou před libovůli vzdalo. Myslíme, že víme, jak se rozhodne.

V moderní době nejen lidé, nýbrž i problémy putují rychleji. Ve středověku bylo třeba několik staletí, aby se vyřešila nějaká velká otázka lidská. Po Velké francouzské revoluci stačilo k tomu jedno století. Po první světové válce velká fašistická krise uzrála i vyřešila se za desetiletí. Po druhé světové válce, jak všichni pozorujeme, tempo se ještě zrychlilo. Nyní se počítá pouze na léta. Pozdravujeme proto domov v dobré naději.

Víme, co Vy doma od nás chcete a vynasnažíme se splnit Vaše očekávání. My sami se neodvažujeme předpisovat Vám, kteří stojíte na nebezpečnějších místech než my, jak si máte počínat. Pokud se týká Vašich činů, mlčíme v úctě. Či je riziko, toho je čin. Pokud se týká Vašeho smýšlení, pronášíme vřelou prosbu. I pod běsnící vládou zachovejte charakter národa v čistotě. Nedejte se znást, abyste přestali rozeznávat mezi svobodou a tyraní, mezi pravdou a lží. Když myslíte, buďte svobodnými lidmi. Z dětí vychovávejte čestné občany. Je uče a sami nezapomínejte, jaký je rozdíl mezi dobrem a zlem. Jestliže charakter národa bude zachován, všechno zase obnovíme.

Z DOMOVA.

Tisnivě působil na účastníky průběh schůze ústředního výboru KSČ, která se konala v Národním divadle. Bylo vzpomínáno výročí únorového puče a dvacet let vůdcovství Klementa Gottwalda. Na jevišti zasedlo na krátkou chvíli předsednictvo ústřed. výboru KSČ, aby pak bylo vystřídnáno baletem a herci. Předcházela rozsáhlá bezpečnostní opatření v provozu, ale také pod jevištěm, aby se patrně ve vhodnou chvíli nedalo do pohybu propadliště. Gottwald odmítl sedět a nechat se oslavovat během schůze v presidentské loži. Trval na tom, že bude sedět na jevišti za předsednickým stolem. Nezanedbá žádnou příležitost, aby zdůraznil, že zůstává předsedou komunistické strany a nenechá se odsunout pouze k výkonu prezidenta republiky. Nedůvěruje patolízalské propagandě své osoby, organizované Slánským a říká, že "ještě neleží v mausoleu". V jediném projevu, který byl na schůzi učiněn, dozvěděli se účastníci od Slánského, že největším mužem světových dějin je Stalin, československých pak, Gottwald. Celé oslavy výročí února nevynikaly žádným nadšením. Od nějakého času se komunisté vyhýbají konání továrních schůzí v závodech, nyní již nesvolali ani při příležitosti výročí února žádné větší projevy. Obavy před větším shromážděním se stále zvyšují. Proto hlavním bodem únorových oslav bylo strašení nespokojeného obyvatelstva. V Praze a ve všech větších městech byly uspořádány defilírky ozbrojených policejních oddílů a tentokrát již uniformovaných závodních milic. Nikoliv tedy nasové demonstrace pracujícího lidu, jehož důvěrou se komunisté chlubí, nýbrž desetitisíce policistů, aby se dělníci mohli přesvědčit, že i proti jejich nespokojenosti má nynější režim svůj osvědčený lék a že dnes již může ke každé dělnické domácnosti postavit policajta. Na Václavské náměstí, k vyslechnutí projevu Zápotockého a Slánského, nebylo pozváno pražské obyvatelstvo a bylo vyhrazeno pouze policii a závodním milicím. Podle Slánského "únor ukázal vysokou politickou vyspělost našeho lidu", podle Zápotockého "byly to sbory národní

bezpečnosti a lidových závodních mlíc." Odbory, jejichž zneužití komunistům puč tak usnadnilo, byly při oslavách úplně opominuty.

NĚMCI DO ČECH ?

Sovětská agentura TASS prohlásila za nepravdivé zprávy, že Sověty na žádost Československa povolí návrat několika set tisíc sudetských Němců do ČSR. Je téměř pravidlem, že zprávy vyvracené Sověty se ukáží za čas pravdivými. Domníváme se však, že v tomto případě se může jednat pouze o způsob, kterým by byl řešen velký nedostatek pracovních sil v ČSR a nikoliv o návrat sudetských Němců do jejich původních bydlišť. Že tyto zprávy, které se vyskytly již před řadou měsíců, nemusí být bezpodstatné, ukazují nám následující čísla o potřebách pracovních sil v ČSR. Podle pětiletého plánu má dojít v nejkratší době k rozmnožení pracovních sil v průmyslu o 445.500 osob. Ani toto číslo však nevyjadřuje skutečnou potřebu jednotlivých průmyslových oborů, nanejvýš splnit plánem jim určené úkoly: Tak na př. stavebnictví potřebuje 319.000 nových pracovních sil. V shora uvedeném čísle je počítáno pro tento obor pouze s 210.000 osobami. Podobně je tomu i u jiných oborů. V jednotlivých oblastech jeví se koncepcí roku nedostatek pracovních sil takto: Praha 24.576, Kladno 5.475, Brno 25.038, Mor. Ostrava 10.759, Místek, Nový Jičín a Čes. Těšín 20.584, Zlín 7.748. Potřeba půl milionu nových pracovních sil má být kryta především zařazením 65.000 stát. a veřejných zaměstnanců do průmyslu. Ze zemědělství má být podle plánu odčerpáno 140.000 osob, ačkoliv zemědělci tvrdí, že pro splnění plánem uložených úkolů by do zemědělství mělo naopak přejít nových 50.000 pracovních sil. Poněvadž v zemědělství přesunuje pětiletý plán těžisťe do živočišné výroby, kterou nelze mechanizovat tak jako výrobu obilí, může mít odčerpání pracovních sil vážné důsledky. Avšak všech-

ny pokusy krýt potřebu pracovních sil v průmyslu, naráží na jednu velikou obtíž, nedostatek bytů, poněvadž z pohodlnosti nebyla přijata zásada, aby nový průmysl nebyl budován ve velkých a překrvených průmyslových střediscích. Naopak, tisíce drobných podniků, které byly znárodněny a konfiskátů, které byly přiděleny národním podnikům, jsou rušeny. Národní podniky se jejich zrušením zbavují úkolů budování rozsáhlé organizace pro tisíce nově znárodněných podniků. Vítají pouze, že se zbavily jejich konkurence. Není pravděpodobné, že nedostatek bytů v průmyslových střediscích by mohl být v dohledné době odstraněn. Na předpokládaný přírůstek obyvatelů asi 30.000 ročně má být v pětiletce postaveno každý rok 15 až 17 tisíc bytů, ačkoliv na př. v r. 1937 na přírůstek 16.438 obyvatelů bylo postaveno 37.873 bytů. Po sovětském vzoru snaží se komunisté řešit tento problém zřízením koncentračních táborů, které jsou již dnes poblíž téměř všech průmyslových středisk. Z těchto táborů jsou vězni odváděni na práci do dolů, železáren a velkých průmyslových podniků. Domníváme se, že jejich osazenstvo má být rozmnoženo o německé zajatce, které Sověty nejen v Rusku, ale i ve východním Německu používají k nuceným pracím.

V POHONNÝCH LÁTKÁCH

je situace velmi kritická i při soustavném přískrcování automobilového provozu. Zůstane bolavým místem čsl. hospodářství po celou pětiletku, jestliže se nepodaří dosáhnouti podstatného zvýšení těžby ropy. V rafineriích se plánuje výroba 360.000 tun v r. 1949, která má stoupnout do r. 1953 na 500 tisíc tun ročně. Předpokládá to ovšem domácí výrobu ropy ve výši 60.000 tun již v r. 1949, zatím co dosavadní těžba je pouze 16 % tohoto množství. Plán předpokládal pravidelnou dodávku reparační ropy z Maďarska ve výši 60.000 tun.

domín z přátelských gost Maďarů v poslední době je prohlášení, že ropu do ČSR dodávat nebudou. Nejdůležitější položkou je 150.000 tun ropy z Venezuely a Kuwaitu, která je ovšem odvislá od vyřešení devisových obtíží. Technické obtíže Stalinských závodů měly být vyřešeny dodávkou katalysátorů z Leverkusenu. Francie tuto dodávku v poslední chvíli odmítla. V důsledku toho jsou Stalinské závody před neřešitelným problémem ve výrobě Dieselova oleje.

DVOJÍ OCENĚNÍ.

Zenský velitel policie v Čechách vydal denní rozkaz č.195, ve kterém vyslovil: "Pochvalné uznání a velitelství dík za mimořádné a úspěšné konání služby na státní hranici při stihání osob hodlajících ji ilegálně překročit a kteří příkladným a sebeobětovným zákrokem přispěli k zneškodnění nepřátel našeho lidově-demokratického zřízení." Následuje pak seznam 143 horlivých příslušníků policie, který pro nedostatek místa neuvádíme. Začíná Bečvářem Františkem z Tachova a končí Záken Janem z Hor. Dvořiště. Aby poskytnuté uznání měl každý z nich na paměti i při dalším výkonu služby, obdrželi všichni mimo to ještě dopis následujícího znění: "Soudruhu! Pro Tvou horlivost při stihání našich vlastenců při přechodu státních hranic Tě vedeme v evidenci, jako ostatních 143. Hlas podání dr. E.B." Dopis byl opatřen razítkem ředitelství Sboru národní bezpečnosti v Praze.

Zadrženi ve vydání tohoto čísla omlouváme čekání na prohlášení Rady svobodného Československa.

Londýnské Listy vychází dvakrát v měsíci za redakce Blažeje Vilína. Adresa redakce a administrace je: 13, Fernside Ave, London N.W. 7. Telefon: MILL Hill 4024.

Předplatné činí čtvrtletně: 7s 6d, 1.50 dolaru, 7.50 švýc. franků, 7.50 švéd. korun, 12 norských korun, 12 dánských korun, 8 Hfl.-pololetně: 15 s, 3 dolary, 15 švýc. franků, 15 švéd. korun, 24 norských korun, 24 dánských korun, 16 Hfl.-ročně: 30s, 6 dolarů, 30 švýc. franků, 30 švéd. korun, 48 norských korun, 48 dánských korun, 32 Hfl.

POZNÁMKY DĚDEČKA BEZDÍČKA.

/Právo Lidu mu Moskali zabrali, uchyluje se tedy k nám./

Pokrokový kurs v Praze.

Podle plánů koninfony
Už se točí svět
Rázně jdem vždy o krok k předu
- A pak o dva zpět....

Zavlál bílý prapor...

Už vlají bílé prapory
Zazníte bubny s basou
Zazníte bubny s basou
Ne sic nad prázdným vězením
Ale nad prázdnou - kasou.

Náhražka závodních rad.

Jaké pak teď závodní rady
Lepší bouda se šije
Místo závodních rad stačí
Závodní policie.

Ariz

STUDENTI VE VELKÉ BRITÁNII.

V Londýně byl ustaven československými studenty uprechlíky "Svaz československých demokratických studentů ve Vel. Británii." /Association of Czechoslovak Democratic Students in Great Britain, Svaz sdružuje české i slovenské studenty. Předsedou byl zvolen Jiří Mašek, jednatelem Lev Sychrava ml. Účelem svazu, podle jeho stanov je: účastnit se aktivně potírání komunismu i fašismu, ať se projevují kdekoliv a v jakékoliv formě; spolupracovati o obnovení demokratického řádu ve vlasti. Zastupovat zájmy čsl. stud. v Británii a pomáhati studentům v ohrožených zemích. Adresa svazu je: 92a, Philbeach Gardens, London S.W. 5.